

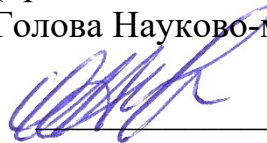
**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ
УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол №10 від 29 серпня 2025 р.)
Голова Науково-методичної ради

 Оксана ШИНКАРУК

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕРАПЕВТИЧНІ ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ ЕРГОТЕРАПЕВТА**

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

спеціальність: І7 Терапія та реабілітація

спеціалізація: Ерготерапія

освітньо-професійна програма: Ерготерапія

статус навчальної дисципліни: обов'язкова

код навчальної дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЕТ 2

мова навчання: українська

РОЗРОБНИКИ:

Юлія ШЕВЧУК, викладач кафедри терапії та реабілітації, доктор філософії з фізичної терапії та ерготерапії,
yushevchuk@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри, протокол №26 від 27.08.2025 р.)

Завідувач кафедри _____ доктор наук з фізичного виховання
і спорту, професор Олена ЛАЗАРЄВА

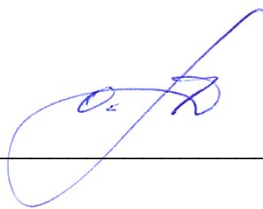
ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми _____

Олексій НІКАНОРОВ

Начальник
навчально-методичного відділу _____

Ольга Д'ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти _____

Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формулювання знань про принципи і застосування ерготерапевтичних вмінь та навичок в якості лікувального впливу; знань щодо спілкування з клієнтом/пацієнтом під час занять; знань про можливі способи збору інформації про пацієнта; набуття навичок з проведення безпечного для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини. Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС. Основні теми: стилі клінічного мислення; принцип проведення обстежень та побудова цілей; принципи градування, адаптації та модифікації; види терапевтичних занять в ерготерапії, навички мобільності; вміння вести практичну діяльність, терапевтичне використання особи ерготерапевта; ведення фахової документації, правила написання рекомендацій; аналіз заняттєвої активності. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Abstract of a discipline. The discipline is aimed at formulating knowledge about the principles and application of ergotherapeutic skills as a therapeutic influence; knowledge of communication with the client / patient during the lessons; knowledge of possible ways to collect patient information; acquisition of skills in conducting patient-safe / practitioner-safe practice in ergotherapy in traumatology and orthopedics, neurology and neurosurgery, cardiology and pulmonology, as well as other fields of medicine. Discipline - 4 ECTS credits. Main topics: clinical thinking styles; the principle of conducting surveys and setting goals; principles of grading, adaptation and modification; types of therapeutic exercises in ergotherapy; ability to conduct practical activity, therapeutic use of the ergotherapist's personality; maintaining professional documentation, rules for writing recommendations; analysis of occupational activity. The final assessment is formed taking into account the results of the current control and test.

Мета навчальної дисципліни – опанувати терапевтичні вміння і навички реалізації процесу ерготерапії осіб з різними патологіями.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до Стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація, спеціалізація Ерготерапія

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 06. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Спеціальні	СК 01. Здатність застосовувати передові знання та високий

(фахові) компетентності (СК)	рівень критичного мислення щодо складних взаємозв'язків між людиною, її здоров'ям, заняттєвою активністю та добробутом, популяризувати здоровий спосіб життя для окремих осіб, груп, популяцій та спільнот на засадах заняттєвої та соціальної справедливості. СК.02 Здатність оцінювати і визначати вплив особистих факторів, функцій і структур організму, факторів середовища на заняттєву активність і участь окремих осіб, груп, популяцій та спільнот. СК 03. Здатність ефективно застосовувати передові знання теорії ерготерапії, критичний аналіз та рефлексивне мислення для планування, організації та реалізації процесу ерготерапії окремих осіб, груп, популяцій та спільнот. СК 04. Здатність ефективно застосовувати науково-обґрунтовані підходи та методи планування і реалізації клієнто-орієнтованих та заняттєво-орієнтованих втручань з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості стосовно окремих осіб, груп, популяцій та спільнот. СК 05. Здатність вибирати або виготовляти на основі оцінювання, налаштовувати та навчати пацієнта/клієнта користуватися допоміжними засобами реабілітації для покращення заняттєвої участі, функціональної мобільності та пересування у громаді. СК 06. Здатність оцінювати та адаптовувати фактори середовища, створювати безпечне і доступне середовище життєдіяльності окремих осіб, груп, організацій, популяцій та спільнот на засадах ергономічного та універсального дизайну. СК 07. Здатність застосовувати поглиблені знання та критичне розуміння наукового процесу, застосовувати етичні принципи, усталені та новітні дослідницькі методології та парадигми для систематичного збору, критичного оцінювання, звітування та інтеграції даних наукових досліджень у практичну діяльність. СК 11. Здатність застосовувати високоспеціалізовані знання і навички професійного та академічного спілкування, для ефективного передачі інформації про ерготерапію та результати ерготерапії як у рамках міждисциплінарної взаємодії, так і у широкому національному та міжнародному контексті.
---	---

Обсяг навчальної дисципліни – 4 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторн і	практичні	семінарськ і		

Денна/ дуальна	12	0	20	0	88	120
-------------------	----	---	----	---	----	-----

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами: на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Нормальна анатомія людини», «Фізіологія рухової активності та патологічна фізіологія», «Біомеханіка та клінічна кінезіологія», «Основи медичних знань», «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності)».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин			
	денна форма/дуальна форма			
	усього	л	п	с.р.
Тема 1. Стилі клінічного мислення.	14	2	2	10
Тема 2. Принцип проведення обстежень та побудова цілей	24	2	4	18
Тема 3. Принципи адаптації та модифікації	14	4	2	8
Тема 4. Види терапевтичних занять в ерготерапії. Навички мобільності.	16	4	4	8
Тема 5. Вміння вести практичну діяльність. Терапевтичне використання особи ерготерапевта.	24		4	20
Тема 6. Ведення фахової документації. Правила написання рекомендацій.	22		2	20
Тема 7. Аналіз заняттєвої активності.	6		2	4
Всього годин:	120	12	20	88

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Стилі клінічного мислення.

Стилі клінічного мислення: науковий, етичний, прагматичний, процедурний, умовний інтерактивний та оповідний стиль. Застосування клінічного мислення.

Тема 2. Принцип проведення обстежень та побудова цілей.

Навички спілкування з клієнтом/пацієнтом, його родичами/доглядальниками та членами команди. Принципи збору інформації про пацієнта/клієнта. Побудова терапевтичних відносин з клієнтом і його оточенням. Підбір тестів для обстеження. Побудова цілей. Вміння побудувати пацієнтоцентричну ціль в SMART форматі

Тема 3. Принципи градування, адаптації та модифікації

Поняття градування та адаптації в ерготерапії, їх принципи. Поняття модифікації в ерготерапії, її принципи. В яких випадках використовуємо градування, адаптацію, а в яких модифікацію. Адаптація в зручному для пацієнта середовищі, проведення занять.

Тема 4. Види терапевтичних занять в ерготерапії. Навички мобільності.

Види ерготерапевтичних вправ в конкретних нозологіях Варіативність вправ ерготерапевта Доцільність використання вправ в діяльності ерготерапевта. Навички мобільності при різних нозологіях.

Тема 5. Вміння вести практичну діяльність. Терапевтичне використання особи ерготерапевта.

Вміння вести практичну діяльність у складі міждисциплінарної команди. Навички мобільності. Навички мобільності з використанням допоміжних засобів для ходьби. Навички мобільності на ручній колясці

Тема 6. Ведення фахової документації. Правила написання рекомендацій.

Правила ведення фахової документації. Правила написання рекомендацій для подальших занять.

Тема 7. Аналіз заняттєвої активності.

Поняття про активність, її види. Аналіз заняттєвої активності.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми навчальної дисципліни	Номер за порядком і назва теми практичних занять	Кількість годин
		денна форма/дуальна форма
Тема 1. Стилi клінічного мислення.	1. Стилi клінічного мислення: науковий, етичний, прагматичний, процедурний, умовний інтерактивний та оповідний стиль Застосування клінічного мислення	2
Тема 2. Принцип проведення обстежень та побудова цілей	2. Принципи збору інформації про пацієнта/клієнта.	2
	3. Підбір тестів для обстеження Вміння побудувати пацієнтоцентричну ціль в SMART форматі	2
Тема 3. Принципи градування,	4. Поняття градування та адаптації в ерготерапії, її	2

адаптації та модифікації	принципи. Поняття модифікації в ерготерапії, її принципи.	
Тема 4. Види терапевтичних занять в ерготерапії. Навички мобільності.	5. Види ерготерапевтичних вправ в конкретних нозологіях Принципи підбору терапевтичних вправ	2
	6. Навички мобільності.	2
Тема 5. Вміння вести практичну діяльність. Терапевтичне використання особи ерготерапевта.	7. Розбір складу міждисциплінарної команди, їх обов'язків. Вміння спілкуватись професійною мовою з іншими спеціалістами	2
	8. Терапевтичне використання особи ерготерапевта	2
Тема 6. Ведення фахової документації. Правила написання рекомендацій.	9. Правила ведення фахової документації Правила написання рекомендацій для подальших занять	2
Тема 7. Аналіз заняттєвої активності.	10. Поняття про активність, її види Аналіз заняттєвої активності	2
Всього годин:		20

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер і назва теми навчальної дисципліни	Завдання	Кількість годин
		денна форма/дуальна форма
Тема 1. Стилi клінічного мислення.	1. Застосування клінічного мислення. Проходження курсу «Locating the Knowledge Resources in Evidence Based Practice». Посилання на курс: https://members.physio-pedia.com/learn/locating-the-knowledge-resources-in-evidence-based-practice-promopage/	2
	2. Аналіз літератури, поглиблене вивчення клінічних стилів мислення: науковий, етичний, прагматичний.	4
	3. Аналіз літератури, поглиблене вивчення клінічних стилів	4

	мислення: процедурний, умовний інтерактивний та оповідний	
Тема 2. Принцип проведення обстежень та побудова цілей	4. Які нюанси можуть виникати при спілкуванні з клієнтом/пацієнтом, його родичами/доглядальниками та членами команди. «Професійна мова»	4
	5. Психологія відносин, їх види	4
	6. Психологія спілкування з родичами та людьми, перенісшими травму або захворювання	2
	7. Види обстежень для різних нозологій, тести.	4
	8. Вивчення медичних діагнозів та наслідки цих травм/захворювань	2
	9. Побудова цілей в SMART форматі	2
Тема 3. Принципи адаптації та модифікації	10. Принципи модифікації	4
	11. Принципи градування та адаптації	4
Тема 4. Види терапевтичних занять в ерготерапії. Навички мобільності.	12. Види ерготерапевтичних занять. Можливості використання терапевтичних вправ	2
	13. Ведення занять ерготерапевтом. Варіативність вправ ерготерапевта	2
	14. Навички мобільності на кріслі колісному	2
	15. Навички ходи при різних нозологіях	2
Тема 5. Вміння вести практичну діяльність. Терапевтичне використання особи ерготерапевта.	16. Склад міждисциплінарної команди.	6
	17. Роль ерготерапевта в міждисциплінарній команді	6
	18. Способи використання особи ерготерапевта в занятті	8
Тема 6. Ведення фахової документації. Правила написання	19. Документи які веде ерготерапевт	6
	20. Правила заповнення	6

рекомендацій.	документів	
	21. Правила написання рекомендацій, домашньої програми та зауважень щодо занять	8
Тема 7. Аналіз заняттєвої активності.	22. Заняттєва активність.	4
Всього годин:		88

Очікувані результати навчання з навчальної дисципліни:
формулювання знань про проблеми пацієнта/клієнта, а також способи їх вирішення, шляхом проведення ерготерапевтичного втручання у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини, завдяки:

знанням про: класифікації доменів Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) та їх роль в ерготерапії; основні рухові та функціональні порушення систем при різних нозологіях; схеми дослідження пацієнтів за системою МКФ та їх взаємозв'язків; методичні основи обстеження пацієнта/клієнта та принципи побудови пацієнтоцентричних цілей; правила ведення фахової документації

умінням: здатність виявляти, формулювати і вирішувати проблеми пацієнта / клієнта, застосовуючи в практичній діяльності базові знання та клінічне мислення, здатність оцінювати фактори пацієнта / клієнта (функції і структури організму, особистісні цінності, переконання і духовність), які впливають на його заняттєву активність в сферах продуктивної діяльності, дозвілля і самообслуговування, здатність призначати, моделювати, створювати індивідуальні ортези та адаптувати засоби повсякденній діяльності для відновлення функції верхньої кінцівки з метою розширення функціональної самостійності клієнта в побуті, участі в дозвіллі і продуктивної діяльності, здатність підбирати і адаптувати технічні та допоміжні засоби пересування і самообслуговування з метою збільшення заняттєвої участі клієнта, здатність застосовувати знання з ергономіки та універсального дизайну для створення і адаптації безпечного і доступного середовища життєдіяльності клієнта, міняти фактори фізичного і соціального середовища з метою збільшення функціональної незалежності клієнта.

Перелік результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до Стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація, спеціалізація Ерготерапія

Шифр	Результати навчання
РН	РН 01. Застосовувати передові знання та високий рівень критичного мислення щодо складних взаємозв'язків між людиною, її фізичним, психічним і соціальним здоров'ям, заняттєвою активністю та добробутом, сприяти популяризації здорового способу життя для окремих осіб, груп, популяцій і спільнот на засадах заняттєвої та соціальної справедливості. РН 02. Здійснювати клієнтоорієнтоване оцінювання заняттєвих потреб окремих осіб, груп, популяцій і спільнот та визначати доцільність, інтенсивність та обсяг рекомендованих заходів ерготерапії. РН 03. Оцінювати характер та ступінь впливу особистих факторів, структур і функцій організму, факторів фізичного, соціального, політичного, культурного та інституційного середовища та соціальних детермінант здоров'я на заняттєву активність та участь окремих осіб, груп, популяцій і спільнот. РН 04. Ефективно застосовувати передові знання теорії ерготерапії, рефлексивне мислення та критичний аналіз моделей (occupational therapy models) та рамок практики ерготерапії (frames of reference of occupational therapy), заснованих на доказах, для вибору оптимальних стратегій оцінювання, планування, реалізації та оцінки результатів ерготерапії. РН 05. Формулювати та документувати цілі і результати програми ерготерапії або складові індивідуальної програми реабілітації у співпраці з пацієнтом/клієнтом, пояснювати методи ерготерапевтичних втручань та вносити дані до електронних систем. РН 09. Оцінювати та обґрунтовувати потребу, призначати, налаштовувати, проектувати, виготовляти та модифікувати допоміжні засоби реабілітації, включаючи ортези, для покращення заняттєвої участі у сферах самообслуговування, продуктивності (роботи чи навчання), дозвілля (гри), функціональної мобільності, користування громадським транспортом та водіння автомобіля. РН 10. Навчати безпечному та ефективному користуванню допоміжними засобами реабілітації, включаючи ортези та протези для покращення заняттєвої участі у сферах самообслуговування, продуктивності (роботи чи навчання), дозвілля (гри), функціональної мобільності, користування громадським транспортом та водіння автомобіля. РН 12. Застосовувати у практичній діяльності інформацію з наукових джерел, інтегруючи її з цінностями та бажаннями клієнта та особливостями контексту практичної діяльності, для обґрунтування рішень щодо організації процесу ерготерапії для окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій. РН 14. Застосовувати поглиблені знання і розуміння норм, процесів і навичок щодо супервізії асистентів ерготерапевта та ерготерапевтів,

	професійної та міжпрофесійної співпраці на засадах національних регуляторних документів. РН 15. Виконувати обов'язки супервізора асистентів ерготерапевта та ерготерапевтів у практичній діяльності на засадах національних регуляторних документів. РН 16. Знати межі професійної компетентності ерготерапевта, сфери практичної діяльності фахівців інших спеціальностей, оцінювати потребу та знати механізми скерування клієнтів/пацієнтів до фахівців інших спеціальностей. РН 17. Визначати, аналізувати та оцінювати вплив контекстуальних чинників, регуляторних документів, соціоекономічних, політичних, географічних та демографічних факторів, динаміки міжособистісної командної взаємодії на процес надання реабілітаційних послуг.
--	---

Порядок оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни:

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на лекційних, практичних заняттях, за виконання зазначених програмою індивідуальних завдань та робіт, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі засоби оцінювання під час заняття та розподіл балів, які може отримати здобувач за тему:

Засоби оцінювання результатів навчання та розподіл балів з дисципліни:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання під час заняття	Кількість балів за види робіт та загальна кількість балів за тему заняття
1. Стилi клінічного мислення: науковий, етичний, прагматичний, процедурний, умовний інтерактивний та оповідний стиль Застосування клінічного мислення	Сертифікат з онлайн курсу	10
2. Принципи збору інформації про пацієнта/клієнта.	Есе.	10
3. Підбір тестів для обстеження Вміння побудувати пацієнтоцентричну ціль в SMART форматі	Презентації.	10
4. Поняття градування та адаптації в ерготерапії, її принципи.	Кейси.	10

Поняття модифікації в ерготерапії, її принципи.		
5. Види ерготерапевтичних вправ в конкретних нозологіях Принципи підбору терапевтичних вправ	Експрес-контроль.	10
6. Навички мобільності.	Експрес-контроль.	10
7. Розбір складу міждисциплінарної команди, їх обов'язків. Вміння спілкуватись професійною мовою з іншими спеціалістами	Есе.	10
8. Терапевтичне використання особи ерготерапевта	Презентації.	10
9. Правила ведення фахової документації Правила написання рекомендацій для подальших занять	Експрес-контроль.	10
10. Поняття про активність, її види Аналіз заняттєвої активності	Експрес-контроль.	10
Всього балів:		100

Перед початком заняття науково-педагогічний працівник відповідно до силабусу навчальної дисципліни ознайомлює здобувачів вищої освіти із засобами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 35 балів, до семестрового контролю не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення навчальної дисципліни.

Екзамен проводиться у порядку, визначеним Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті фізичного виховання та спорту України (нова редакція).

Рекомендовані основні та додаткові інформаційні ресурси:

Основні:

1. WFOT's Global Occupational Therapy Workforce Strategy. 2024. <http://www.wfot.org/ResourceCentre/tabid/132/did/827/Default.aspx>.
2. Pedretti's Occupational Therapy, 9th Edition. Heidi McHugh Pendleton, PhD, OTR/L, FAOTA and Winifred Schultz-Krohn, PhD, OTR/L, BCP, SWC, FAOTA, 2024.
3. Duncan, E. S. (2020). Skills and processes in occupational therapy. In E. S. Duncan (Ed.), Foundations for Practice in Occupational Therapy (6th ed.). Elsevier. 282p.
4. Occupation-centred Practice: A Practical Guide for Occupational Therapy Practice Learning. Karina Danca. 2018.

Додаткові:

1. World Health Organization. International Classification of Functioning, Disability and Health. Geneva, Switzerland: WHO; 2024.

Електронні:

1. <https://app.physiou.com/>
2. <https://www.sralab.org/>
3. <https://www.physio-pedia.com/home/>
4. <http://www.who.ch>
5. <http://moz.gov.ua/mkf>
6. http://www.icfillustration.com/icfil_eng/top.html
7. <https://www.cochrane.org/>
8. <https://www.cochranelibrary.com/>
9. <https://www.youtube.com/channel/UC51DkJkKUNuMc3C-ZQmyUqg>
10. https://www.youtube.com/channel/UC_VQDInMfY5HoPn8w9OmuFw
<https://www.youtube.com/channel/UCmTe0LsfEbpkDpgrxKAWbRA>